

¡Per molts anys!

L'Associació celebra els seus 10 anys d'existència amb una gran festa d'aniversari a CaixaForum

L'Associació de Becaris de "la Caixa" ha complert deu anys. Gràcies a la gestió dels seus tres presidents i a la participació dels seus membres, s'ha consolidat com a col·lectiu i s'ha convertit, com ho preveien els seus objectius fundacionals, en

un autèntic fòrum d'intercanvis professionals i personals. Molts dels protagonistes d'aquesta dècada es van reunir en el gran sopar d'aniversari que, organitzat a CaixaForum, va ser un dels més concorreguts de tota la seva història. (Pàgs. 2-7)

La presidenta Susan Webb i Daniel Serón, secretari de la 1a junta.

Arriba la casa del futur

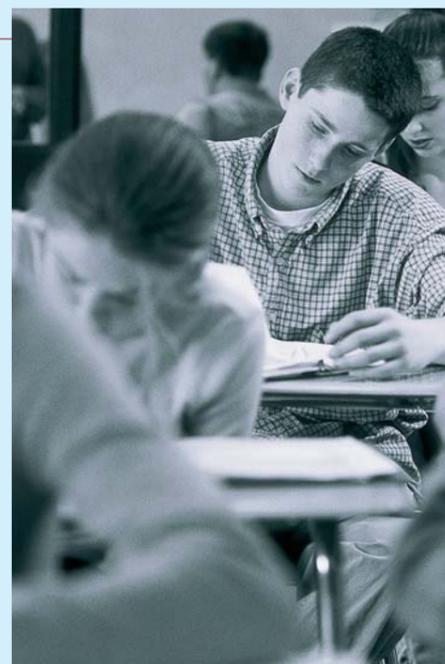
L'habitatge del futur és ja una realitat. Carles Canivell, des del seu lloc com a director general de Vallehermoso Telecom, ha desenvolupat la Casa Internet, un projecte totalment innovador en què, per pri-

mer cop, s'apliquen les noves tecnologies de la informació i de les comunicacions a una llar real. "Newsletter" proposa una visita a aquesta casa, en què gairebé tot és possible. (Pàg. 9)

Investigació

Retrat d'un adolescent

Els doctors Joan Carles Surís i Nuria Parera, de l'Institut Dexeus, han realitzat una investigació entre la població juvenil catalana de 14 a 19 anys que posa de manifest un bon estat de salut en general, però també certs aspectes preocupants sobre el consum de drogues. Una dada reveladora és que la meitat dels adolescents enquestats han provat el cànnabis i pensen que es tracta d'una droga innòcua, el consum de la qual és generalitzat. Les actituds permissives augmenten. (Pàg. 11)

Montse Guibernau,
per un catalanisme
cosmopolita. 8

Impressions des de
Nova York, un any
després de l'11-S. 8

Xavier Sala Martín
rep un premi a la
seva investigació. 9

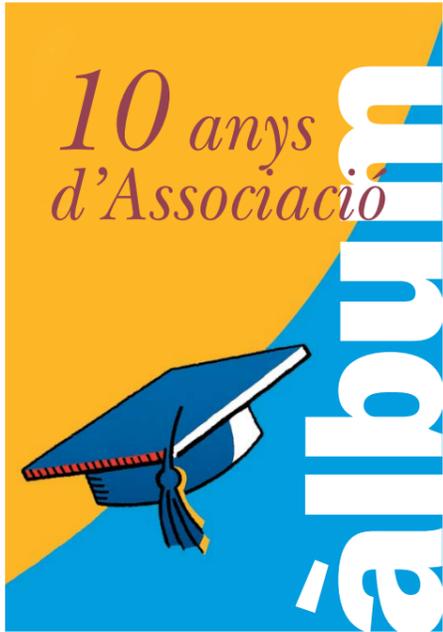
Francesc Robusté,
anomenat catedràtic
de Transports. 10

Nova gramàtica
del català
contemporani. 10

Josep Vila
ens apropa al món
de l'Alzheimer. 12

Els protagonistes

La premsa ha dedicat diversos titulars als becaris, com: "La tribu del 10" (El País), "Universitarios de elite" (La Vanguardia) i "Generació sense límit" (El Periódico).

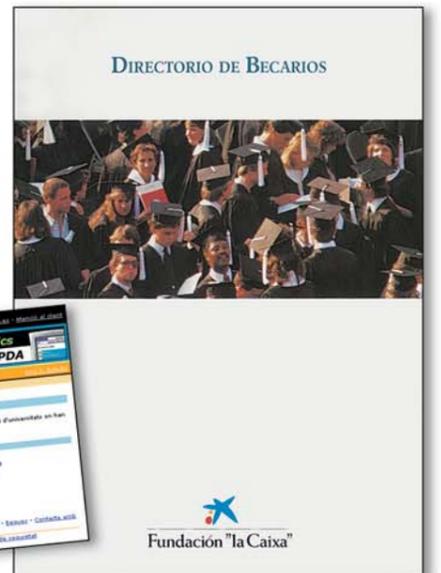
La Newsletter

La revista de l'Associació ha evolucionat durant aquests deu anys fins al format "llençol" actual. La primera portada va recollir el moment de l'assemblea constituent, celebrada a "la Caixa".

El Directori

La versió paper ha estat substituïda per una versió electrònica a internet que permet consultes més ràpides a partir de criteris com cognoms, universitat de procedència i programa de beques.

Les activitats

Les sortides culturals i lúdiques i les sessions d'orientació professional han estat freqüents i han tingut una participació creixent de membres.

El lliurament de beques

Entre la primera i la segona foto, han passat 10 anys. Des de l'inici de l'Associació, Ses Majestats els Reis no han faltat mai a l'acte de lliurament de beques i han dedicat càlids elogis als becaris.

Gràcies a una bona gestió, l'Associació ha cobert els seus objectius inicials i s'ha consolidat

¡Per una dècada excel·lent!

1992

2002

El 18 de desembre de 1992, va iniciar el seu camí l'Associació de Becaris de "la Caixa", convertida avui en un autèntic fòrum d'intercanvis professionals i en una font de vincles personals entre els

seus membres. Aquests deu anys d'existència ofereixen un balanç clarament positiu per a un col·lectiu que ha continuat creixent i que ja reuneix 1.500 becaris. En aquest número, "Newsletter",

com a òrgan de l'Associació, dedica sis pàgines especials a aquest feliç aniversari, des de les quals es recorda els protagonistes i les realitzacions d'una dècada excel·lent.

Deu anys, tres presidents, tres juntes i una Associació gairebé professionalitzada –amb estatuts, assemblea, aixecament d'actes, sala de reunions, etc.– que ja ha arribat a la xifra, força respectable, de 1.500 becaris.

Tot va començar fa onze anys a l'Hotel Princesa Sofia de Barcelona, on es van reunir uns quants becaris a instàncies de "la Caixa". Daniel Serón, Begoña Pedrosa, Francesc Robusté, Emilia Sánchez, Josep Messa, Carles Canivell i Miquel Porta, capitanejats per Javier Jiménez, amb els seus innegables dots d'animador, van ser el grup pioner del projecte constituent. Posar-se d'acord no va ser difícil. Tots van coincidir en el fet que promoure una associació que afavorís el contacte entre professionals procedents de camps tan diferents havia de ser, per força, una experiència enriquidora.

"L'Associació reuneix persones inquietes, brillants, interessades pel món d'avui"

El 12 de desembre de 1992, l'Associació de Becaris de "la Caixa" va iniciar el seu camí. L'assemblea constituent es va celebrar al saló d'actes de l'entitat financera, amb la presència del llavors director general, Josep Vilarasau, que va oferir tot el seu suport al projecte. Han passat deu anys, i l'Associació ha cobert les expectatives que van esperonar-ne la creació: s'ha convertit en un autèntic *network* de contactes entre professionals, de gran utilitat per als becaris presents i futurs.

Al llarg d'aquesta dècada, l'Associació ha evolucionat a mesura que també ho feien els seus membres. Ha creat nous serveis per als seus associats, ha promogut activitats culturals i formatives, ha organitzat trobades socials i, en suma, s'ha dotat dels instruments necessaris per cohesionar el col·lectiu de becaris.

Malgrat que tothom les coneix, cal destacar les següents realitzacions: el Directori, una bona eina de consulta per a professionals i empreses; Rebecax, la xarxa de correu electrònic d'ús exclusiu per a becaris; la "Newsletter", que ens manté al dia de l'actualitat; les sessions d'orientació professional, conduïdes amb mestria per Javier Jiménez; les visites culturals, variades i sempre interessants; els Cercles de Debat, un fòrum d'intercanvi entre professionals del mateix sector; les activitats lúdiques, entre les quals no falten mai la típica calçotada ni els memorables àpats del club gastronòmic McGuffin, animat per Jordi Se-

Susan Webb i Daniel Serón brinden pels primers 10 anys.

llarés, i, per descomptat, un gran clàssic: el sopar anual, que ara són dos (Barcelona i Madrid) i amb ball afegit.

Els tres presidents que ha tingut l'Associació fan un balanç positiu d'aquests deu anys. Al Javier Jiménez, l'Associació li ha aportat "compartir experiències amb un grup d'alt valor humà i professional i poder aprendre dels altres". Actualment, veu l'Associació "consolidada" i esmenta especialment la "Newsletter", que s'ha convertit, diu, en "una referència obligada". De cara al futur, es mostra a favor "d'impulsar projectes de creació d'empreses entre els becaris que arriben i els qui ja portem temps al món empresarial".

Entre els antics i els nous becaris, Jiménez traça una sèrie de diferències. "Els

antics eren més grans, alguns no havien sortit a l'estranger abans de la beca, procedien només de Catalunya i professionalment eren molt bons." Considera que els becaris més recents són la generació de la globalització: "són més joves, més internacionals, millors en idiomes i ficats en les noves tecnologies. Vénen de tot Espanya, tenen més varietat d'estudis i, quan tornen, troben més dificultats professionals".

Carles Canivell recorda el seu pas com a president amb "una autèntica satisfacció personal". Entre els èxits de l'Associació, destaca que "ha possibilitat que els becaris ens coneguèssim millor, la qual cosa ha estat una font de molt bones i duradores amistats".

L'actual presidenta, Susan Webb, comenta que l'Associació ha evolucionat

Javier Jiménez,
president del
1992 al 1996.

Jiménez va ser un dels promotors de l'Associació. La junta que va presidir estava integrada per: Daniel Serón, secretari, i Carles Canivell, Cristina Laborada, Josep Messa, Begoña Pedrosa, Francesc Robusté, Emilia Sánchez i Xavier Sánchez Vila, vocals.

Carles Canivell,
president del
1996 al 2000.

Begoña Pedrosa va tornar a formar part de la junta, aquest cop com a secretària. Van exercir la representació com a vocals Salomé de Cambra, Susana López, Susana Pérez i Fernando Lardiés. Una de les novetats van ser les iniciatives de solidaritat amb el Tercer Món.

Susan Webb,
presidenta des
del 2000.

El seu mandat acaba el 2004. La composició de la seva junta és: secretària, Carmina Crusafon; vocals, Susana López, Joaquim Sarrate, José Emilio Batista, Javier Faus, Mercè Kirchner, Jaume Urgell i Jordi Sellarés. Charo Cristóbal i Erika Casajoana van presentar la baixa voluntària.

seguint les inquietuds de les diferents juntes i destaca l'augment de participació en les activitats a mesura que anava creixent el nombre de membres. Webb afirma que ha intentat aportar il·lusió i disposició de treball. A canvi, l'Associació li ha permès "conèixer persones estu-pendes, inquietes, brillants, d'àmbits molt diversos i amb un interès genuí pel món en què viuen".

Amb la seva gestió i amb el suport de la junta, Susan Webb ha organitzat actes d'interès per a amplis col·lectius, com les visites culturals, i altres per a grups més específics, com els Cercles de Debat. Entre els assumptes pendents, assenyala que cal ampliar l'abast de l'Associació fora de Catalunya, millorar la pàgina web i acabar d'impulsar els grups de debat. Esgotant l'última etapa del seu mandat, anima els becaris a presentar candidatures a la junta per aportar noves idees i perfils.

Associació 2002
1.500
Becaris

Junts a la junta

Pertànyer a la junta directiva és una experiència enriquidora i plena de vivències

Daniel Serón

SECRETARI 1a JUNTA

Després de la celebració del 10è aniversari de l'Associació a l'emblemàtic edifici de CaixaForum, no vaig poder deixar de meravellar-me de l'èxit d'aquesta iniciativa. Tot va començar amb un dinar a l'Hotel Princesa Sofia fa onze anys. Ens vam reunir uns quants becaris per considerar la possibilitat d'organitzar una associació que afavorís el contacte personal entre professionals procedents de camps tan diferents. Per força, havia de ser una experiència enriquidora. Es va elegir com a president en Javier Jiménez, home dinàmic i amb una gran capacitat organitzativa. Jo vaig ser elegit secretari, probablement per una

qüestió més relacionada amb la diplomàcia que amb les meves capacitats organitzatives: era l'únic becarí del programa del Regne Unit. Recordo que en aquell dinar em vaig sorprendre al trobar Carles Canivell. Havíem estudiat a la mateixa escola, l'Escola Suïssa de Barcelona, i no ens havíem tornat a veure. Més endavant, en Carles seria el president de la segona junta. Però aquí no van acabar els fets sorprenents. Jo sabia que la Susan Webb era exbecària de "la Caixa". També havia estudiat a la mateixa escola i com si això impliqués un disseny misteriós en relació amb l'Associació, va acabar sent la tercera presidenta.

Begoña Pedrosa

VOCAL 1a JUNTA I SECRETÀRIA 2a JUNTA

He tingut l'honor de formar part de la junta de la nostra Associació des dels seus inicis, i hi continuaria si no fos perquè dues petites em van començar a complicar agradablement la vida. Poc després de tornar de "les Amèriques", "la Caixa" em va convocar a un dinar amb la resta de companys que també formarien part de la primera junta. Se'ns va comentar la "idea" de crear l'Associació, i ràpidament "vam donar-li vida". Des del començament, vaig "abocar-me" a la tasca sense saber clarament el que significaven paraules com associació, junta directiva, estatuts, assemblea, etc., però

vaig quedar atrapada per pur romanticisme i pels meus desitjos de compartir amb altres persones l'experiència personal i acadèmica viscuda fora del meu país, conscient que era un fet que havia marcat les nostres vides. Tots nosaltres també desitjàvem ajudar els nous becaris i els qui tornaven a casa. El millor de tot: les nostres "reunions de treball" (on també treballàvem) en forma de sopars domèstics i sessions de tafaneries i de posada al dia de novetats, etc., que van ajudar a crear forts vincles personals entre nosaltres (els vincles professionals ja existien). Vincles que encara continuen molt vius.

Francesc Robusté

VOCAL 1a JUNTA

Es veu que en algun moment vaig mostrar interès per organitzar una associació de becaris; ara no en sóc conscient, però sí que recordo haver-me personat al Servei d'Estudis per comunicar que ja havia tornat dels Estats Units, donar-los les noves coordenades i agrair a "la Caixa" la seva beca. Tots els assistents al dinar constituent, convidats pel Sr. Carrau (l'amic Josep M. era llavors el Sr. Carrau), vam acceptar de bon grat, com presagiant que aquell dinar podia concebre la llavor d'algun esdeveniment important. Les dots d'animador del president Javier Jiménez (demostrades en múltiples ocasions com a conferen-

ciant, gestor de subhastes, màster de *brainstormings* i actor d'acudits) van permeïtre cohesionar aquell primer grup. Tinc una creixent aversió a pertànyer a associacions, però cada vegada que he assistit a un sopar, a una assemblea o a una activitat lúdica-cultural de l'Associació de Becaris de "la Caixa", m'he sentit a casa, en família, a gust. S'ha assolit una bona oferta d'activitats per part de la junta actual (es nota que la presidència l'ocupa una dona), però encara penso que l'Associació té un gran potencial no desenvolupat i el segell de garantia de ser competent.

Salomé de Cambra

VOCAL 2a JUNTA

Uns mesos després de tornar a Barcelona, em vaig apuntar a prendre unes tapes al restaurant La Flauta amb un grup d'exbecaris. Entre acudits, rialles, vins i "montaditos", vaig acabar a la llista d'una candidatura a la junta de l'Associació de Becaris de "la Caixa". Creia que era un altre acudit, però res més lluny de la realitat. No va haver-hi cap candidatura rival, de manera que, després de la votació, vam agafar el testimoni i ens vam llançar a organitzar un munt d'activitats: visites a museus, calçotades, xerrades a estudiants, conferències, beques d'estudis per a nens del Perú... Vam gastar molta energia per dinamitzar les activitats de

l'Associació i, cal dir-ho tot, ens ho vam passar d'allò més bé. Mentrestant, continuàvem amb les nostres activitats laborals i familiars (vaig ser mare dos cops!). Com a resultat d'aquesta activitat desenfrenada, vull destacar la consolidació del sopar anual, que és l'esdeveniment que reuneix més exbecaris. A partir del segon any de la nostra junta, es va eliminar el concepte de sopar de Nadal i, el que és més important, el Servei d'Estudis de "la Caixa" es va implicar directament en l'organització i suport d'aquesta festa. Des del sopar al Club Gularis, els organitzadors d'aquest esdeveniment s'han superat any rere any. Caldrà veure amb què ens sorprenen l'any vinent!

Susana López

VOCAL 2a I 3a JUNTA

De la primera junta directiva de la qual vaig formar part –la segona en la història de l'Associació–, guardo fantàstics records dels *brainstormings* nocturns a casa d'alguns dels seus membres (invariablement, i amb el nostre merescut agrament, Susana Pérez o Salomé de Cambra). Sempre embolicats amb el treball, arribàvem tard, sopàvem, bevíem un bon vi i rèiem molt. Però, sobretot, teníem grans idees i unes ganes increïbles de "fer coses". Algunes no van arribar a materialitzar-se mai; en altres hi treballàvem molt dur, tot i que, potser, no van tenir el resultat desitjat; altres van ser, espero, un èxit. En aquella

època, arran d'un sopar anual, vaig conèixer els meus companys cofundadors del club gastronòmic McGuffin, una font inesgotable d'experiències memorables. La junta actual és una barreja de membres de l'anterior, *gastrobecaris* "captats" entre plat i plat i "noves adquisicions". Amb aquesta junta, coincidint amb el desè aniversari de l'Associació, crec que hem arribat a un moment de consolidació. El repte de la propera, en què m'agradaria veure representants de les convocatòries més recents, serà utilitzar aquesta base per llançar nous projectes. ¡Esperem les vostres candidatures!

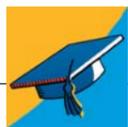
Carmina Crusafon

SECRETÀRIA 3a JUNTA

Formar part de la junta de l'Associació de Becaris de "la Caixa" és una experiència única. No solament et permet participar activament de l'Associació, sinó també compartir moments entrançables amb els companys. Treballem en equip i cadascú, des del seu àmbit professional (des de la Medicina fins al Dret passant pel Periodisme), aporta el millor que té. Amb reunions cada dos mesos i molta comunicació via e-mail, el temps a dedicar a aquesta tasca no és tant com al principi podia imaginar. Per a mi, tot està sent molt positiu perquè m'ha obert les portes de diferents mons, que potser d'altra manera m'hauria es-

tat més difícil de conèixer. A més a més, m'ha permès posar-me en contacte amb altres becaris que treballen en el meu mateix sector i així ampliar els meus coneixements. Com a secretària de la junta, en ocasions haig d'insistir una miqueta en els temes pendents, però això forma part de la meua responsabilitat i ho faig amb molt de gust, ja que normalment amb una sola vegada les coses queden resoltes. En definitiva, de tot el que puc explicar sobre la meua experiència com a secretària de la junta no hi ha res de negatiu. Pot semblar poc real, però simplement és així. Només puc dir que aquesta ha estat i encara és una vivència enriquidora.

Una escultura de vidre de l'arquitecte japonès Arata Isozaki presideix l'entrada a CaixaForum, instal·lada a l'antiga fàbrica de Casaramona.

Una joia per a un aniversari

CaixaForum, la nova seu de la Fundació "la Caixa" a Barcelona, va servir de marc incomparable al sopar anual de l'Associació, en què també es va celebrar el seu desè aniversari. La festa va tenir lloc a l'ampli vestíbul projectat per l'arquitecte japonès Arata Isozaki i presidit per un dels característics *wall drawings* de Sol Lewitt. Abans del sopar, els becaris van poder gaudir d'una visita privada a la Col·lecció d'Art Contemporani de la Fundació "la Caixa", considerada una de les millors d'Europa.

Amb CaixaForum, la Fundació ha recuperat una de les joies arquitectòniques del modernisme industrial: l'antiga fàbrica de

filats i teixits Casaramona, projectada l'any 1909 per l'arquitecte Josep Puig i Cadafalch i tancada durant dècades als ciutadans. Després d'una complexa i acurada rehabilitació, que ha comportat una inversió de 30,05 milions d'euros, la fàbrica ha recuperat tot l'esplendor d'antany i ha guanyat una nova planta, excavada sota la construcció original. El resultat és un edifici que uneix modernisme i contemporaneïtat. La singular fàbrica de maons traçada per Puig i Cadafalch "flota" ara sobre un nou espai a cel obert concebut per Isozaki, en què s'alça una estructura monumental d'arbres de vidre i metall.

A CaixaForum, les arts plàstiques, la fotografia i l'art contemporani conviuen amb els programes socials i educatius de la Fundació. En total, una superfície de 12.000 m² que ofereix una àmplia oferta cultural, social i educativa, dirigida a tot tipus de públic i que es tradueix en una successió constant d'exposicions, conferències, cursos i concerts.

Des de la seva inauguració al febrer d'enguany, el ciutadà ha pogut visitar exposicions molt variades, com les de "De Renoir a Picasso... Obres mestres del Musée de l'Orangerie", "Richard Avedon. In the American West", "Mies van der Rohe. 1907-1938" i les dedicades a altres artistes contemporanis, com Pierrick Sorin i Lucian Freud. Els festivals de Músiques del Món, Música Antiga i Percussió o els cicles de literatura i poesia completen l'oferta cultural del nou centre. Moltes d'aquestes activitats

tenen una programació especial per als més petits, com els tallers educatius i les visites familiars, que pretenen apropar el món de l'art als nens.

De manera permanent, CaixaForum acull també una selecció de les 800 obres que nodreixen la Col·lecció d'Art Contemporani de la Fundació, el repertori de la qual variarà al llarg del temps per poder mostrar la totalitat dels fons. Iniciada el 1985, actualment aglutina una gran diversitat d'artistes de diferents generacions i procedències que s'han succeït des dels anys 60 fins a l'actualitat. Es tracta d'un projecte arriscat i singular que representa l'art del

nostre temps. Aquesta col·lecció, impulsada pel president de "la Caixa", Josep Vilarasau, ha estat mereixedora de grans elogis per part de la crítica, que considera que és una de les més importants d'Europa.

CaixaForum, nova seu de la Fundació "la Caixa", va acollir el sopar anual

Mural de Sol Lewitt situat al vestíbul del centre cultural.

El "Cercle català", obra de Richard Long.

El sopar “dels 10”

La celebració del desè aniversari va registrar un ple absolut i dues visites de contingut artístic

El “Club del 10” ha complert 10 anys. Aquesta efemèride, tan significativa en la memòria de molts, va ser objecte d’una magnífica celebració a CaixaForum, la nova seu de la Fundació “la Caixa” situada al peu de la muntanya de Montjuïc a Barcelona.

La “festa d’aniversari” va reunir 120 becaris de tots els programes i de totes les promocions, des de la del 1982 fins a la més recent. Amb l’actual junta directiva al capdavant, amb la seva presidenta, Susan Webb, exercint d’eficaz amfitriona; representants de les entitats col·laboradores (Peter Sandiford i Martin Fryer, del British Council; Veronique Atger, de l’Ambaixada de França), i els membres del Servei d’Estudis, amb Josep M. Carrau al capdavant, el nombrós grup va passar una vetllada inoblidable.

La nit va començar amb les visites a l’exposició de Lucian Freud i a la Col·lecció d’Art Contemporani de la Fundació “la Caixa”. Va continuar amb un irreprotxable sopar, amb pastís d’aniversari de xocolata i espelmes. Va tenir un moment per als records durant la projecció d’un audiovisual firmat per Susan Webb i Carmina Crusafon que va repassar la història de l’Associació. I va culminar amb el ball, que porta camí de convertir-se en un “clàssic” del sopar anual.

Els presents van poder gaudir de la retrospectiva del pintor Lucian Freud en rigorosa primícia, ja que la mostra no s’obria al públic fins a l’endemà. Acompanyats de guies de la Fundació, van poder admirar 126 obres d’un dels pintors realistes vius més importants del nostre

La presidenta de l’Associació, Susan Webb, i la secretària de la junta, Carmina Crusafon, van comentar la projecció d’un audiovisual que va repassar els moments més significatius d’aquests deu anys i l’evolució dels seus protagonistes.

temps i nét, a més a més, del psiquiatra Sigmund Freud. La Col·lecció d’Art Contemporani va aixecar també una gran expectació, després d’haver estat catalogada com una de les millors d’Europa en el seu gènere.

Amb el teló de fons de la música dels 90 –amb la inestimable col·laboració de Jordi Sellarés com a tècnic de so–, Susan

Webb va iniciar la projecció de l’audiovisual que commemorava els deu anys de l’Associació. Durant el seu relat, va agrair el suport ofert per Josep Vilarasau, president de “la Caixa”, i per Josep M. Carrau. També va recordar el paper impulsor dels becaris-fundadors; el primer lliurament de beques, amb l’assistència dels Reis; la primera sessió, l’any 1993, d’orientació

professional conduïda per Javier Jiménez; els cursos d’orientació a Bloomington; les calçotades; el primer sopar de becaris a Madrid (1996); la creació del selectiu grup de gastrobecaris; les nombroses activitats culturals organitzades, i, en suma, les principals fites d’aquest “club exclusiu” que, ara com ara, té 1.500 membres.

Un moment de la visita a l’exposició de Lucian Freud.

Becaris davant una obra de la Col·lecció d’Art de la Fundació.

Salomé de Cambra i el seu marit ballant animadament.

Susan Webb i Peter Sandiford van ser parella de ball.

Acompanyant, Enric Calzada, acompanyant, Rafael Pous, Francesc Robusté, acompanyant, Jordi Galí i acompanyant.

Mercè Garcia-Milà, Marta Soler, Irene Sen, Neli Caldentey, Alfons Freire, Mireia Aragay, Pau Estrada i Elsa Tragant.

Antonio Sanmartín, acompanyant, Urtzi Grau, M. Teresa Torrents, Carles Ibiza, M. José Verdecho, acompanyant i Daniel Serón.

Héctor Bros, Alberto Heras, acompanyant, acompanyant, Emilio Batista, Jordi Sellarés, Roger Piqué, Carles Vergara, Pere Espelt i Lucía Gómez.

Acompanyant, Mercè Kirchner, acompanyant, Oliver Klein, acompanyant, Sílvia Pons, Eric Comerma, Montserrat Pau, Joaquim Sarrate i acompanyant.

Acompanyant, Jaume Xarrié, Araceli Esteban, Miguel del Campo, acompanyant, Javier Pérez-Tenessa, Miguel Milano i David Lecumberri.

Bea Dalmau, Nina García, acompanyant, acompanyant, Carles Sadurní, Mireia Llinàs, acompanyant, acompanyant, Bernat Puig i acompanyant.

Mònica Feixas, Javier Zamora, Clara Jiménez, Joan Roca, J. Oriol de Nadal, Marta Serra, acompanyant, Glòria Calsina, acompanyant, Anna Viladàs i Laia Acarín.

Acompanyant, Marta Panadés, Jordi Avellaneda, Josep A. Monfort, J. Miquel Pulido, Emili Gutiérrez, Elena Carrera i Xavier Corrons.

Acompanyant, Mercedes Prior, M. Neus Devesa, acompanyant, Eva Glòria Mintenig, M. Lluïsa Tifon, Mireia Bas, acompanyant, Pilar Santacruz i acompanyant.

Josep M. Liso, Laura García, Enric Jané, Caterina Guinovart, Ignasi Puig, Cristina Laborda, Eduard Montanya i M. Glòria Borràs.

Alexandra Laudo, Federico Steinberg, Ana Ortubia, Joan Borràs, Joan Ramon Pujol, acompanyant, Xavier Basagaña, Daniel Marín i Josep Hernández.

Dr. Fidel Saval, Nimfa Bisbe, Josep M. Carrau, Véronique Atger, Martin Fryer, Emili Boix, Susan Webb, acompanyant, Carmina Crusafon i Peter Sandiford.

Carlos Nieto, Josep Capdeferro, Miguel Garzón, Marta Fornés, acompanyant, Antoni Luna, Xavier Còller, Sergio Miralles, acompanyant i Guillem Cano.

M. Rosa Gelambí, Rosa M. Molins, Susana Pérez, M. Elena Rivero, Salomé de Cambra, acompanyant, Begoña Pedrosa, Oriol Coll, Susana López i Joan Elias.

Els nous reptes del catalanisme

La societat catalana es troba en un moment de canvi i, fins ara, no existeix consens sobre com tirar endavant i cap on cal desenvolupar el catalanisme. A escala internacional, el reforçament de l'estat-nació, l'impacte del neoliberalisme, les tensions i canvis provocats per la globalització, les revolucions tecnològiques, així com la consolidació i propera ampliació de la Unió Europea, ens afecten.

A escala estatal, la transformació i consolidació d'una nova identitat espanyola basada en una idea d'Espanya democràtica, secular, moderna, industrialitzada i pro-europea contrasta amb el resorgiment de rèmores del passat, com la passió pel centralisme i el predomini d'un castellanisme conservador i tancat.

A Catalunya es respira la sensació de final d'etapa. S'ha esgotat una versió del catalanisme molt valuosa, però principalment pensada per oposar-se al franquisme i s'imposa la necessitat d'un relleu generacional. Què fer? Primer, cal identificar els principals reptes als quals s'enfronta la societat catalana i el catalanisme que aspira a representar-la. Segon, cal construir un catalanisme cosmopolita. Però comencem pels reptes que cal superar, que al meu parer són:

1) Un finançament autonòmic insuficient. Aquest punt és bàsic ja que condiciona la capacitat d'acció del govern de la Generalitat, impedeix el ple funcionament de les institucions autonòmiques i limita la qualitat de vida i el benestar dels quals gaudeixen tots els ciutadans de Catalunya. Un problema afegit deriva de la incidència, indirecta però real, d'un finançament insuficient i, per tant, d'uns serveis públics deficitaris, fet que sens dubte afecta la construcció i l'enfortiment de vincles d'identificació entre els ciutadans i les institucions que els representen.

2) La manca de reconeixement cultural i polític de la nació catalana. Catalunya no és reconeguda com a nació, ni dins

d'Espanya, ni en l'àmbit de la Unió Europea, ni per descomptat en l'àmbit internacional. Com a conseqüència d'això, Catalunya no té reconeguts, ni els drets culturals, ni polítics, ni legals, ni econòmics que li corresponen com a nació, tot i que els principals partits polítics d'origen català la defineixen com a tal. Aquesta situació limita la societat catalana, la con-

demna a la dependència i, fins a un cert punt, li impedeix decidir sobre el seu futur. Una altra forma de limitació deriva de la situació d'inferioritat i de l'exclusió automàtica experimentada per Catalunya, car els seus representants no tenen ni veu ni vot en els fòrums internacionals, com per exemple, la UE, l'ONU o l'OTAN.

3) El ràpid desenvolupament de noves tecnologies que sistemàticament negligeixen l'ús del català i que requereixen un nivell bo d'anglès per tal d'utilitzar-les. Noves tecnologies que no estan a l'abast de tothom, generalment només un nombre limitat de persones de classe mitjana i alta hi tenen accés, i que, mentre per una banda amenacen de contribuir a arraconar les cultures minoritàries, per l'altra, accentuen les divisions socials.

Oliver Culbert/ERIC

4) L'increment progressiu del nombre d'immigrants, legals o no, que arriben a Catalunya. La manca de recursos econòmics, i de competències legals del govern català per tractar adequadament la qüestió de la immigració pot tenir conseqüències nefastes per als mateixos immigrants i per a la societat catalana. A hores d'ara, la Generalitat no té els recursos suficients

per acollir els immigrants, controlar-ne el nombre, i formular polítiques que afavoreixin la seva integració social i econòmica al país.

5) La necessitat d'avançar, amb decisió, en el desenvolupament de la cultura i de la llengua catalanes des del respecte a la diferència. Aquest avenç hauria d'estimular i dinamitzar una producció cultural catalana de qualitat, que fos assequible al gruix de la població i que contribuís al desenvolupament personal i creatiu de tots els ciutadans de Catalunya. En aquest context, caldria atorgar una atenció molt especial als continguts i condicions en què es porta a terme l'ensenyament a Catalunya, en tots els àmbits i tant en el sector públic com en el privat.

Montserrat Guibernau

Professora de Ciència Política a The Open University i a la London School of Economics d'Anglaterra. Autora del llibre "Nacionalisme català. Franquisme, transició i democràcia" (Pòrtic, 2002).

El nombre de reptes mencionats no és exhaustiu, però em sembla important acotar el terreny i prioritzar aquelles qüestions que requereixen una atenció urgent i continuada. Les propostes per tal de superar aquests reptes són també limitades, tot i que cadascuna requereix un desenvolupament minuciós. Per tal de fer-les possibles resulta imprescindible un acord transversal entre les forces polítiques de tradició catalanista.

Però cal anar més enllà de les mesures concretes i desenvolupar els principis i els valors que han de definir el catalanisme en un món globalitzat. El cosmopolitisme, és a dir, la ciutadania mundial lliure de prejudicis nacionals, només es pot exercir si es donen les condicions següents: l'establiment de constitucions democràtiques en tots els estats; el predomini de la democràcia i el diàleg en les relacions internacionals, que inclouria l'establiment d'una Constitució Civil Internacional i d'un Tribunal de Justícia Internacional; i la promulgació d'un Dret Cosmopolita.

Però no es pot demanar a una nació que lluita per sobreviure o per desenvolupar-se culturalment i políticament que es declari cosmopolita (*kosmos polites*), simplement perquè per poder-ho fer aquesta nació ha de ser lliure, i això no és possible mentre hi hagi Estats que no li reconguin el dret a existir o a formar part d'aquest "cosmos". El que sí s'ha d'exigir a totes les nacions, amb Estat o sense, és la voluntat de treballar pel cosmopolitisme; per això el catalanisme ha d'esdevenir cosmopolita.

El catalanisme cosmopolita és democràtic i socialment progressista, defensa el dret de la nació a existir i a desenvolupar-se des del respecte a la diferència, vetlla per augmentar el benestar de tots els ciutadans, i per incrementar la seva moralitat des de la consciència de formar part d'un món interdependent —globalitzat— envers el qual proclama una actitud de solidaritat i diàleg.

carta des de Nova York

Un any, un mes, tres setmanes i dos dies després, la vida continua. Però encara és difícil que passi un dia sense recordar-ho, quan es para el metro, quan sona una am-

bulància, quan un avió vola massa baix.

Un any després, la tragèdia ha quedat reduïda a tres dígitos que, a tall de símbol, codifiquen el munt de sensacions que tots vam sentir aquell dia. Potser sigui deformació professional, però tinc la impressió que l'11-S s'ha simplificat i que, desgraciadament, s'ha mercantilitzat.

Si, en el seu moment, ja em va semblar surrealista que, pocs dies després, es venguessin samarretes, fotos i taces amb missatges commemoratius, avui em sembla una mica més preocupant la fredor amb què s'ha

objectivat l'11-S, situant-lo en una posició de símbol intocable prou poderós perquè alguns col·lectius l'utilitzin per justificar una guerra, un augment del racisme, l'odi cap a certes nacions, una actitud desconfiada cap als immigrants o un desmesurat patriotisme cec.

Pensava que de les tragèdies sempre se surt més caut i més savi, per això em costa d'entendre que, després de tant horror, no sembla que l'Administració Bush pugui trobar una via més positiva per resoldre els seus conflictes internacionals. Però suposo que "l'ull per ull" continua essent l'única manera d'afrontar els problemes per a un president que encara defensa la pena de mort al seu territori.

Com a novaiorquesa adoptiva que em sento, em fa mal veure que l'11-S s'ha mercantilitzat. S'ha convertit en un altre tema a explotar pels mitjans, en una altra oportunitat, en un altre negoci, potser aviat, fins i tot, en una altra pel·lícula de Hollywood. Treballo en una de les agències de publicitat que va voler aprofitar-se'n per fer anuncis creatius que guanyessin molts pre-

mis als festivals. El "New York Times" de l'aniversari va ser una estranya recopilació de tots ells.

Sento el cinisme. Per això, al començament, no volia escriure aquesta carta. Perquè no hi ha res que no s'hagi dit i perquè tots estem cansats de sentir el mateix. Crec que el silenci és la manera més respectuosa de donar suport a les famílies. I per això vaig estar a punt d'escriure simplement "un minut de silenci" i deixar la resta en blanc. Però tement que pogués semblar un altre anunci, he preferit escriure i compartir les meves impressions amb vosaltres i explicar-vos, simplement, que la vida continua a NYC, tot i els alts i baixos quotidians. Com l'altre dia, quan el meu xicot i jo buscàvem un pis i no vam poder evitar pensar que si ens mudàvem a Manhattan, estaríem en una zona més perillosa si hi ha un altre atac terrorista.

Eider Suso

Directora d'Art de Bozell NY

Carles Canivell ha dirigit el projecte com a màxim responsable de Vallehermoso Telecom

Visita a la casa del futur

L'habitatge del futur ja és aquí. Vallehermoso Telecom, empresa que dirigeix Carles Canivell, i Cisco Systems han desenvolupat la Casa Internet, un projecte que, per primer cop, aplica les noves tecnologies de la informació i de les telecomunicacions a una llar real construïda segons les tècniques habituals del sector immobiliari.

En aquesta casa, tot és possible. Saber qui truca a la porta sense aixecar-se del sofà. Navegar per Internet des del televisor. Encendre o apagar la calefacció des de l'oficina. Programar el grau de temperatura segons les estacions. Ajustar el nivell d'il·luminació mitjançant el PC. Apagar i encendre els electrodomèstics a distància. Vigilar les activitats dels nens a través d'una webcam instal·lada a la seva habitació. Rebre avisos si hi ha fugites o si un desconegut entra a la casa. Un munt de possibilitats d'oci, seguretat i confort a l'abast dels consumidors i càlidament integrades en l'entorn arquitectònic.

El "cervell" de la casa està al centre de control, amb l'aparença d'un armari de comunicacions, on estan connectats tots els sistemes i dispositius. Des d'aquesta habitació, les canalitzacions i els sistemes es ramifiquen cap a totes les estances de l'habitatge, la qual cosa permet accedir a les funcions domòtiques i audiovisuals amb qualsevol dels navegadors de la casa o de l'exterior per mitjà d'Internet. Així, el mòbil, el PC o l'agenda electrònica es converteixen en comandaments per governar la llar en local o a distància.

El "secret" de la Casa Internet és disposar d'una preinstal·lació d'infraestructures i de cablatges molt completa, que, segons Carles Canivell, només incrementa l'1% el cost final de l'habitatge. Les xarxes que suporten i integren el conjunt de les aplicacions instal·lades són tres: una xarxa Ethernet, que connecta tots els equips informàtics de la llar i permet l'accés a Internet i a la resta de comunicacions des de qualsevol habitació; una xarxa domòtica amb sensors i acciona-

A totes les estances de la casa està present la tecnologia Internet.

dors, que gestiona les funcionalitats de seguretat i de confort, i, finalment, una xarxa d'àudio i vídeo, que distribueix les prestacions audiovisuals per totes les estances de la casa.

Al saló de l'habitatge, hi ha el webpad (pantalla) principal, des del qual es pot governar la casa per mitjà d'un navegador. Cada habitació incorpora també plafons de control amb pantalles tàctils i altres elements diferencials, com videocàmeres de vigilància (porta d'entrada) o pantalla de plasma (dormitori principal). Segons els promotors, les característi-

ques d'aquest habitatge fan que, a la pràctica, sigui l'única Casa Internet adaptada al nostre context socioeconòmic i, en aquest sentit, "anticipa les demandes del mercat immobiliari".

La Casa Internet s'ha pogut visitar fins a l'estiu passat a la zona residencial Parque El Capricho de Madrid. A partir d'ara, Vallehermoso té previst construir noves promocions a la capital i a Logronyo, que incorporaran algunes de les funcionalitats provades. Els curiosos i els interessats encara poden fer un volt per les habitacions a micasainternet.com.

Un habitatge distingit

La Casa Internet ha estat un ambiciós projecte liderat per Vallehermoso Telecom i Cisco Systems que, des de la seva inauguració al desembre del 2001, ha obtingut el reconeixement dels professionals del sector, del nombrós públic que l'ha visitat (més de 2.000 persones) i dels mitjans de comunicació. Tot plegat s'ha traduït en una pluja de premis que acrediten que aquesta proposta innovadora es convertirà en el referent pràctic de nous estils de vida a la llar.

La revista "Actualidad Económica" ha situat la Casa Internet entre les 100 millors idees de l'any, i el "Diario del Negocio Inmobiliario" li ha dedicat un premi. L'última de les distincions, li ha atorgat AUTEL, l'Associació Espanyola d'Usuaris de Telecomunicacions. La vicepresidenta de la Comissió del Mercat de Telecomunicacions, Elisa Robles, va lliurar la placa acreditativa a Carles Canivell durant un acte celebrat a Madrid.

El president d'Astúries, Vicente Álvarez Areces, felicita el guardonat.

Sala Martín, premiat per la seva investigació

L'economista Xavier Sala Martín, assessor del Banc Mundial i del Fons Monetari Internacional, ha estat guardonat amb el Premi Fundació Banco Herrero al Coneixement Econòmic i Empresarial. El jurat va acordar concedir el guardó a l'exbecari de "la Caixa" per "la trajectòria d'investigació excel·lent que ha desenvolupat en el camp del coneixement econòmic".

Xavier Sala Martín és doctor en Ciències Econòmiques per la Universitat de Harvard, catedràtic de la Universitat de Columbia i professor visitant de la Universitat Pompeu Fabra. També col·labora com a articulista al diari "La Vanguardia" i és autor i coautor de diversos llibres, com "Creixement econòmic" —obra de referència en universitats de tot

el món— i "Economia liberal per a no economistes i no liberals". Els seus treballs més destacats se centren en l'àrea del creixement econòmic i el seu àmbit d'investigació comprèn temes de finances públiques, seguretat social, economia monetària i internacional. Entre els investigadors econòmics espanyols, destaca com un dels més esmentats en les revistes internacionals especialitzades durant l'última dècada.

El lliurament del premi, dotat amb 10.000 euros, va tenir lloc a Oviedo el passat mes d'octubre. Van formar part del jurat, entre altres membres, el president del Banc de Sabadell, Josep Oliu, i personalitats com Luis Ángel Rojo, exgovernador del Banc d'Espanya.

Francesc Robusté, nou catedràtic d'Enginyeria i Transports

Francesc Robusté ha estat nomenat catedràtic de la Universitat Politècnica de Catalunya a l'àrea de coneixement d'Enginyeria i Infraestructura dels Transports. Es converteix així en un dels primers becaris de "la Caixa" que ocupa una càtedra, a la qual ha accedit després de ser escollit per concurs intern de mèrits.

Després de catorze anys dedicat a la docència, el flamant catedràtic interpreta el seu nomenament com "una continuació natural de la carrera acadèmica", però reconeix que també representa "l'assoliment d'un gran èxit, tal com estan plantejades les càtedres a Espanya".

Abans de ser catedràtic, Robusté ha estat professor titular a l'Escola Tècnica Superior d'Enginyers de Camins, Canals i Ports, de la qual també és secretari acadèmic. Actualment, compagina la docència amb altres tasques professionals: és direc-

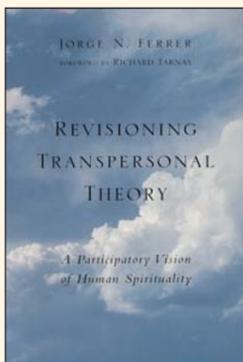
tor del Laboratori d'Anàlisi i Modelització del Transport de la Politècnica i sots-director del Centre d'Innovació del Transport. A més a més, és autor de trenta llibres, de gairebé cent ponències en congressos i d'un gran nombre d'articles publicats.

Des de la seva càtedra, Francesc Robusté imparteix quatre assignatures de quart i de cinquè curs de carrera i una altra de doctorat. Al mateix temps, està acabant el llibre "Logística del transport", que sortirà l'any vinent. Gràcies a la seva gran capacitat de producció científica i acadèmica, el catedràtic manté paral·lelament quatre línies d'investigació: logística d'optimització de rutes; aeroports; cost de la qualitat en el transport públic, i gestió del trànsit via sistemes tarifaris. Últimament s'ha iniciat en una nova línia: la d'operacions portuàries.

Robusté ha dirigit diversos projectes sobre transport ferroviari.

llibres

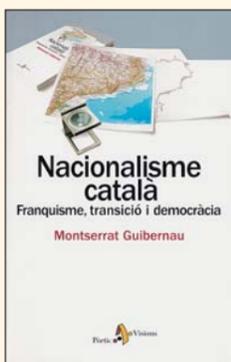

**Revisoning
transpersonal theory**
A participatory vision
of human spirituality
Jorge N. Ferrer
Ed. State University NY Press

Un pròleg del prestigiós filòsof nord-americà Richard Tarnas serveix d'avantsala a aquesta obra que ha revolucionat el camp de la psicologia transpersonal. Jorge Noguera Ferrer, professor d'East-West Psychology al California Institute of Integral Studies, revisa en la seva totalitat el pensament transpersonal i, lliure de marcs convencionals, suggereix un nou enfocament de la dimensió espiritual de la naturalesa humana. Qualificat per la crítica com un llibre "brillant i madur, destinat a convertir-se en un clàssic", està ple de relacions extraordinàries.

Els professors Eulàlia Bonet, Àlex Alsina i Enric Vallduví, amb la seva gramàtica.

Nacionalisme català
Franquisme, transició
i democràcia
Montserrat Guibernau
Ed. Pòrtic

A partir d'una anàlisi sociopolítica del paper del nacionalisme català durant el franquisme i la transició democràtica, Montserrat Guibernau, professora de Ciència Política a l'Open University d'Anglaterra, defineix la necessitat de repensar el discurs catalanista des d'un relleu generacional al capdavant dels partits polítics. Amb un missatge renovador, l'autora defensa un catalanisme cosmopolita i reflexiona sobre les possibilitats de supervivència de les nacions sense estat davant fenòmens com la globalització i la immigració. A la secció d'Opinió de Newsletter, Guibernau exposa algunes d'aquestes reflexions.

La nova gramàtica catalana

Els professors universitaris Eulàlia Bonet (Autònoma de Barcelona), Àlex Alsina (Pompeu Fabra) i Enric Vallduví (Pompeu Fabra) han participat, amb 53 autors més, en l'elaboració d'una obra de gran envergadura, la "Gramàtica del català contemporani". Publicada per Empúries (Grup 62) al juny d'enguany, la gramàtica ofereix una detallada descripció de la llengua catalana (fonètica, fonologia, morfologia i sintaxi) i ha estat concebuda per ajustar-se a les necessitats d'avui. En aquest sentit, va dirigida tant a professionals (investigadors, professors, traductors, escriptors) com al públic culte en general.

En els tres volums de l'obra, que ja va per la tercera edició, es descriu àmpliament la llengua culta actual, tal com s'ha forjat als mitjans de comunicació, a l'administració i en altres fons de producció escrita. No per això oblidada la llengua col·loquial ni les varietats geogràfiques més significatives.

Els tres becaris de "la Caixa" han contribuït a aquesta obra de singular abast amb sengles capítols. Àlex Alsina ("L'infinitiu") estudia l'ús de l'infinitiu en diversos tipus d'oracions. Eulàlia Bonet ("La cliticització") descriu el comportament morfològic dels clítics, paraules molt petites que inclouen preposicions, articles, conjuncions i pronoms. Finalment, Enric Vallduví ("L'oració com a unitat informativa") analitza les diverses maneres d'ordenar els elements de l'oració i els efectes que aquest ordre produeix sobre la comunicació.

Només hi ha dues obres més sobre llengües comparables: la "Grande grammatica italiana di consultazione" i la "Gramàtica descriptiva de la lengua española". La "Gramàtica del català contemporani" es convertirà, ben segur, en una nova obra de referència.

Una investigació dels doctors Surís i Parera revela que la meitat dels joves ha provat el cànnabis

Sexe, drogues i adolescència

Els doctors Joan Carles Surís i Nuria Parera, de la Unitat de l'Adollescenc de l'Institut Dexeus, han realitzat una investigació entre la població juvenil catalana de 14 a 19 anys que revela un bon estat de salut en general, però també alguns aspectes preocupants sobre el consum de drogues. En concret, la meitat dels adolescents enquestats ha provat el cànnabis, el 10% han pres cocaïna i drogues de disseny i més del 50% confessen haver-se emborratxat en alguna ocasió.

L'enquesta, duta a terme entre una mostra de 6.952 alumnes de 89 escoles de Catalunya, confirma les dades obtingudes en un altre estudi de salut realitzat el 1999 pels mateixos investigadors, però limitat llavors a la ciutat de Barcelona. No obstant això, entre l'últim i l'anterior, es detecten certes diferències per sexes i relacionades amb l'actitud. Així, segons Surís, "les conductes de risc, que tradicionalment havien estat més elevades en els nois, s'estan equiparant entre els dos sexes, i ja hi ha més noies que nois que consumeixen tabac i alcohol".

El 32,2% de les noies fumen cigarretes cada dia, enfront del 21,2% dels nois. El 30% de les noies consumeixen alcohol els caps de setmana, enfront del 26% dels nois. Les edats mitjanes d'inici en el consum de drogues, tant legals com il·legals, són similars i se situen entre els 13 i els 14 anys.

D'altra banda, els adolescents adopten una actitud més permissiva davant les drogues. "El consum de cànnabis –destaca Surís– comença a ser 'normatiu', ja que pensen que tothom ho fa i que és una droga innòcua." Així, s'evidencia que més del 90% dels joves creuen que la meitat dels seus companys fumen i beuen alcohol, mentre que el 50% pensen que la majoria de gent de la seva edat fuma cànnabis.

Un altre aspecte preocupant es relaciona amb l'àmbit escolar. Segons Joan Carles

Joan Carles Surís i Nuria Parera treballen a l'Institut Dexeus.

Surís, "sembla que l'escola és un lloc menys segur del que puguem pensar els adults". Els estudiants enquestats indiquen que, com a mínim en una ocasió, s'han produït robatoris, vandalisme, baralles o consum d'alcohol i drogues il·legals als seus centres d'ensenyament. Per a Surís, "el paper de l'escola com a impulsora de conductes saludables és molt important, però ha de tenir el suport dels pares i de la societat en general". "Sovint –afirma– donem missatges als joves quan ja han entrat en l'adolescència i ja han adquirit hàbits difícils de modificar."

Segons el parer de l'investigador, les polítiques de prevenció, perquè siguin

efectives, han de ser fruit d'un ampli consens entre totes les parts implicades: començant pels mateixos adolescents, les seves famílies i l'escola. Es tractaria també de modular una mica el missatge. El "no ho facis, perquè és dolent" no sembla que sigui gaire convincent. "Seria hora –assenyala Surís– de començar a reforçar les conductes positives en lloc de limitar-nos a sancionar les negatives."

Així i tot, la radiografia efectuada ofereix un diagnòstic saludable dels adolescents, que gaudeixen d'una bona salut física i mantenen bones relacions amb el seu entorn social i familiar.

Relacions als 15 anys

El 30% de les noies enquestades, entre els 14 i els 19 anys, asseguren haver utilitzat, com a mínim una vegada, l'anomenada "píndola de l'endemà" i el 3% confessen haver quedat embarassades. No obstant això, la immensa majoria de joves afirma que usa habitualment el preservatiu en les seves relacions, tot i que un percentatge elevat, del 48% en les noies i del 43% en els nois, també reconeix no haver utilitzat cap mètode anticonceptiu en alguna ocasió.

En aquest sentit, Joan Carles Surís destaca que "seria important que els joves fossin conscients que sempre existeix el risc d'un embaràs no desitjat i que sempre és necessari utilitzar un mètode anticonceptiu fiable". "De fet, la majoria dels joves estan ben informats, però, a la pràctica, no sempre apliquen el que saben."

L'edat de la primera relació sexual se situa en els 15 anys per als dos sexes. El 24% de les noies enquestades i el 21% dels nois diuen que han realitzat l'acte sexual en alguna ocasió. Als 19 anys, el 55% dels nois i més del 60% de les noies són actius sexualment. Als 14 anys, menys del 10%. Entre els joves que no han tingut relacions sexuals coïtals, la majoria de nois esgrimeixen com a raó no haver tingut oportunitat. Per a les noies, es tracta de trobar la persona adequada.

notícies breus

Jordi Sellarés, nou vocal

Jordi Sellarés s'ha incorporat a la junta directiva de l'Associació en qualitat de vocal per cobrir de forma interina la vacant deixada per Charo Cristóbal. Sellarés s'acaba de doctorar en Dret per la Universitat de Barcelona i és assessor del Comitè Espanyol de la Cambra de Comerç Internacional i professor en aquella universitat i a ESADE. Com a membre fundador del grup gastronòmic de becaris (McGuffin), ha aixecat acta de cada àpat celebrat fins a la data.

Porta, president federatiu

Miquel Porta ha estat elegit president de la Federació Europea d'Epidemiologia per tres anys. Des del seu lloc, representarà també Europa a la junta directiva mundial de l'Associació Internacional d'Epidemiologia. Porta és un dels primers experts mundials en les causes mediambientals del càncer de pàncrees i ha publicat més de 200 treballs científics. Al "Newsletter" núm. 33, va firmar la secció d'Opinió amb un article sobre els contaminants en els aliments.

Pablo López: premi a l'esport

L'empresa Gestió i Educació en Esport i Oci (GEDO), de la qual és gerent i fundador Pablo López de Viñaspre, ha estat una de les cinc finalistes en la tercera edició dels premis a les millors iniciatives empresarials que convoca la Diputació de Barcelona. El caràcter innovador d'aquesta companyia i la qualitat dels seus serveis, tant en formació com en consultoria, l'han fet mereixedora d'aquest reconeixement, després de competir amb més de cent empreses.

Parlar de l'Alzheimer és parlar de la malaltia, de la persona que la pateix i també del sofriment emocional de la família que hi ha al darrere. Durant anys, Josep Vila Miravent, doctor i màster en gerontologia clínica, ha desenvolupat teràpies amb familiars que tenen al seu càrrec un malalt. Sense cap ajuda social, la malaltia és dura de suportar. Ara deixa el seu lloc com a psicòleg clínic de la Fundació Privada President Torres Falguera per dissenyar nous programes d'intervenció social que ajudin a envellir millor.

“El cost emocional de l'Alzheimer és molt alt”

¿Com definir l'Alzheimer?

És una malaltia neurodegenerativa, un tipus de demència, que comença a manifestar-se per la pèrdua de memòria i que lentament afecta totes les capacitats cognitives i motores del malalt. És com una transformació del món de la persona afectada, que es converteix en un ésser totalment dependent.

¿Està vinculat al fet d'envellir?

No es pot associar exclusivament a l'envelliment, però l'edat constitueix un factor de risc. No obstant això, alguns casos es desencadenen als 50 anys i fins i tot abans. De fet, la causa orgànica no es coneix. Hi ha diversitat de teories sense confirmar. La gent afectada és de tot tipus, de tots els nivells d'educació, tant homes com dones.

“Les famílies necessiten més recursos socials”

¿Quan es diagnostica el primer cas?

Alzheimer és el cognom d'un neuròleg europeu de principis de segle que identifica canvis al teixit cerebral vinculats a un procés de pèrdua de control de les facultats mentals. El coneixement popular de la malaltia és més recent, a partir dels anys 80. Per identificar-la, és clau fer un diagnòstic de probabilitats, ja que és una malaltia que pot quedar encoberta per altres demències.

El drama de l'home que va matar la seva dona perquè no patís, ¿quina reflexió ens planteja?

La problemàtica d'una realitat, la de l'Alzheimer, però també la d'altres moltes malalties cròniques i amb una temporalitat molt llarga. Això significa que, cada cop més, hi ha molts conciutadans nostres, famílies, que conviuen amb malalties que disminueixen molt la qualitat de vida i que els encaren amb el patiment. Si això es fa, a més a més, des de la solitud, sense ajudes, sense un suport des de la societat civil o des de l'àmbit públic, crea desesperació, com en el cas d'aquesta parella. M'imagino que es va produir una gran ruptura interior, una claudicació emocional molt gran.

És una malaltia cruel...

És molt cruel. El procés és molt dur per a la persona que el pateix, perquè en les primeres fases de la malaltia pot tenir consciència del que està passant. Cada cop més, hi ha persones relativament joves que, conscients del seu diagnòstic i del seu pronòstic, en volen parlar, la qual cosa obre un nou camp d'intervenció.

¿N'hi ha prou amb els recursos sanitaris i socials?

Atès el gran trastorn que la malaltia crea en les famílies afectades, no n'hi ha prou amb els recursos existents. Des d'una perspectiva sanitària, s'està desenvolupant molta investigació biomèdica per trobar fàrmacs que puguin alenir el procés. Han millorat molt els centres de diagnòstic. Però, ara com ara, la xarxa sanitària poca cosa més pot oferir. És necessari crear una xarxa de recursos que ofereixi opcions a les famílies que han de tenir cura d'un malalt les 24 hores del dia. Cada família ha de poder escollir: tenir cura del malalt a casa, recórrer a centres de dia, disposar d'una persona que en tingui cura a domicili, tenir setmanes de descans.

¿Com es viu al si familiar?

He observat que molts familiars d'afectats es troben en una situació de conflicte intern: volen tenir cura del malalt, però sense haver de renunciar a la seva vida, a la seva vida personal, als seus fills. Per això, han de poder trobar el suport que necessiten. Quan no hi ha opcions, la persona se sent atrapada, i es donen casos com el de Nou Barris.

“Sentir-se estimat ajuda a envellir millor”

¿Quines mesures són més urgents?

Connectar la xarxa sanitària amb la social, tant en l'àmbit privat com públic. La porta d'entrada a la malaltia és, normalment, el metge. Si els afectats tenen la sort de connectar amb especialistes sanitaris que els acompanyin a la xarxa social del seu entorn quotidià, trobaran di-

Josep Vila és especialista en psicologia de l'envelliment.

ferents recursos: punts d'informació, centres de dia, residències, associacions... Però encara falta un engranatge equitatiu econòmicament i territorialment que faci accessibles els recursos socials a totes les famílies afectades.

¿En què consisteix l'atenció integral?

En les fases avançades, les persones que tenen cura del malalt han de suplir tot el que ja no pot fer perquè conservi la seva dignitat. L'atenció és integral en el sentit que les persones que tenen cura dels malalts duen a terme una tasca que dura tot el dia. El cost emocional del personal és molt alt, molt fatigós i, per consegüent, produeix rotació. Caldria quantificar-lo. Si la societat no intervé en la dependència, el cost serà molt més elevat.

¿És defensable l'eutanàsia?

És un tema complex i que requereix més debat social perquè la gent pugui parlar obertament del patiment que causa la malaltia. Els casos d'Alzheimer exemplifiquen situacions en què l'eutanàsia compliria alguna funció. D'altra banda, el testament vital permet que, amb plena lucidesa, l'individu pensi com vol que se'n tingui cura i pugui designar un tutor. És fer una previsió molt sana mentalment, tant per al malalt com per a la família.

¿Què estudia la psicogerontologia?

L'envelliment és un procés evolutiu de la vida, no ha de ser quelcom espantós. La gerontologia estudia aquest procés i, amb l'ajut de la psicologia, crea un marc teòric per ajudar a entendre què és generalitzable i què no ho és: hi ha molts estereotips associats al fet d'envellir, com el de la pèrdua de memòria. Aquests es-

tereotips creen un efecte molt negatiu en les persones en relació amb l'envelliment. Envellir no és emmalaltir. Cada cop hi ha un percentatge més alt de persones de 80 i 90 anys amb una bona capacitat física i psíquica.

¿De què depèn envellir millor o pitjor?

No hi ha respostes concloents, però sembla que la dieta i l'exercici són fac-

“L'envelliment

no ha de ser

quelcom espantós”

tors clau. Tots els col·lectius que, al llarg de la seva vida –envellir és el resultat de tota la teva vida–, han incorporat un cert exercici i bons hàbits alimentaris han arribat a grans amb una salut més bona. Envellir és un procés durant el qual cal crear compensacions que equilibrin els dèficits que es van produint. Compensar significa, per exemple, haver sabut envoltar-se d'un suport social, de la companyia de la família i dels amics, que compensi les limitacions físiques. Hi ha persones amb més capacitat per crear aquestes compensacions i altres amb menys, però tothom té recursos per crear-les, ja siguin socials o psicològiques.

¿Com participar de la plenitud en la vellesa?

L'experiència m'ha ensenyat que és clau la capacitat de relació social i de tenir cura de les relacions humanes, sentir interès pels altres, mantenir la connexió intergeneracional, no desconnectar-se del món, sentir-se estimat i valorat..., tot això marca la diferència quan arribes a gran.